Allianssin huomioita kouluväkivallasta ja -kiusaamisesta

Katja Asikainen

17.2.2022

allianssi


Noin joka kolmatta alakoulun 4.-5. -luokkalaisista
Ulkonäön, sukupuolen, ihonvärin tai kielen, vammaisuuden, perheen tai uskonnon vuoksi joko koulussa tai vapaa-ajalla kiusattu lukukauden aikana
Noin joka neljättä yläkoulun 8-9. luokkalaista
Seksuaali-vähemmistöihin kuuluvista lapsista ja nuorista
yli 50 %
Ulkomailla syntyneistä nuorista
40 %

Nuorten kokema kiusaaminen ja häirintä

- **Kiusaaminen on voimakkaasti sukupuolittunut ilmiö**
  - Pojilla on tyttöjä enemmän fyysisen uhan kokemuksia. Tytöt taas kokevat poikia yleisemmin seksuaalista häirintää ja väkivaltaa sekä henkistä tai fyysistä väkivaltaa perheessä.

- Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien nuorten kokemukset kiusaamisesta, häirinnästä ja väkivallasta ovat muihin nuoriin verrattuna huomattavasti yleisempiä.

- Marginaaliin jääneistä nuorista suuri osa on kärsinyt kiusaamisesta. **Kiusatusta ei ole pitkä matka syrjäytyneeksi.**

Kansalaisaloite kouluväkivallan kirjaamisesta rikoslakiin

- **Kouluväkivallan kirjaaminen lakiin toisi lasten ja nuorten kanssa työskenteleville yksiselitteisen velvollisuuden puuttua koulukiusaamiseen ja selkeyttäisi viranomaistahojen vastuita.**
- Mahdollisessa jatkovalmistelussa kouluväkivallan määritelmää tulisi avata siten, että se tunnistaisi koulukiusaamisen ja -väkivallan skaalan.
- Rikoslain sijasta koulutusta säätelevä lainsäädäntö saattaisi olla tarkoituksenmukaisempi.

Lakialoite laiksi rikoslain 21 luvun muuttamisesta

- Rangaistusperustan koventaminen keinona ehkäistä koulukiusaamista, on kyseenalainen.
    - Sakko- tai muu kovempi rangaistus ei auta kiusaamisen juurisyihin, vaan pahentaa pahimmillaan tekijänkin tilaa pidemmällä tähtäimellä sysäämällä potentiaaliseen suurempaan ahdinkoon.
- **Lapsilla ja nuorilla tulee ensijaisesti olla oikeus tukeen ja apuun.**

Lopuksi

- Lainsäädäntö ja siitä johdettavat rangaistukset voivat toimia moraalisena ohjenuorana yhteiskunnan jäsenille.
- Kiusaaminen on sosiokulttuurinen ilmiö. **Keinot ehkäistä koulukiusaamista- ja väkivaltaa löytyvät nuorten kanssa toimivien aikuisten kouluttamisesta ja riittävästä koulujen ja nuorisotyön resurssoinnista.**
- Opetus- ja kulttuuriministeriön toimenpideohjelman mukaiset esitykset pedagogiikan ja opetuksen rakenteiden kehittämisestä tulee toteuttaa viipymättä.

Kiitos!

Katja Asikainen
vaikuttamistyön päällikkö
katja.asikainen@alli.fi
@asikainenkatja

Allianssi @allianssiry @allianssiry